

šolah v mestu nastavitev ne dobi honorarja, ne moremo pa zahtevati, da bi hodila po 8 do 10 km daleč poučevati brezplačno. Če banovina ne plača, bo verouk sploh izostal. Govornik je navedel šole, kjer je tudi po 50 in tudi 100 evangelijskih otrok brez verouka. Pripovedo naj se dvojne službe v isti družini, da ne bo več učiteljic, ki so njih soproggi avokatke ali celo sreski načelniki. Ugledu učiteljskoga škoduje tudi stanarinu in kurjava. Prav tako pa delajo velike neprilike občinam stavbnih fondi za šole, ker občani iste občine v raznih krajih niso enako obremenjeni.

B. s. Erjavec iz Dolnje Lendave se je zavzemal za nacionalno prosvetno delo, ki v Prekmurju iz istih vzrokov le prav počasi napreduje. Tudi ta govornik je zahteval nacionalne učitelje, saj sedaj celo nekateri nasprotujejo nacionalni vzgoji.

B. s. Kurent iz Krškega se je pridružil izvajanjem svojih predgovornikov glede kahtetskih honorarjev. Občine sicer lahko plačujejo te honorarje, vendar pa niso prisiljene plačevati, in tako postajajo ti honorarji lokalni politikum. V nekaterih občinah dobivajo katehetje le po 2 ali 5 Din za uro, v drugih pa zopet 20 Din za uro. Zato naj se kahtetske plače vneso v banovinski proračun ali pa naj se odredi, da bodo honorarji v vseh občinah enaki. Enako je z učiteljsko stanarinou in kurjavou, ki iz njih izvira mržnja do učiteljstva. Tudi stanarinou naj pride v banovinski proračun, kurjava naj pa odpade, saj je tudi drugo uradništvo nima.

Tudi b. s. Ravnihar se je zavzemal za brezposelne učiteljske abituriente in zahteval upokojitev poročenih učiteljic in takih, ki imajo njih može dobre službe, slabi učitelji naj se pa sploh odpuste. Na predlog b. s. Gajške je bila zaključena generalna debata in se je pričela podrobna debata, kjer je prvi govornik celjski župan dr. Goričan.

G. Tavčar je predlagal, da se vnese 100.000 Din podpore za »Dom slepih« v Škofji Loki za Strašovo graščino, kar je g. ban obljudil.

(Dalje prihodnjič)

Poslovnik za skupštine i zborove JUU

(Konec.)

Prava i dužnosti skupštine i delegata.

§ 73. Delegat odgovara za sve izjave i za glasanje društvu, koje ga je delegiralo. Članovima i jedinicama JUU odgovara jedino utoliko, u koliko su njegove izjave za toga bile netačne ili uvredljive. U tom slučaju oni kojih se to tiče imaju pravo da podnesu tužbo staleškom судu.

Delegat je dužan podneti društvu tačan i objektivitan izveštaj o svome radu na skupštini, o svojim izjavama, predlozima i glasanju. Naročito je dužan podneti izveštaj o stvarima za koje nije imao punomočja ili u kojima je zauzeo drukčiji stav nego što je bio opunomočen. Za taj postupak dužan je tražiti naročitu razrešnicu i opravdati promenu stanovišta.

Za neobjektivne, pristrane i tendenciozne izveštaje kod društava odgovoraju delegati skupštinskom predsedništvu, koje ima pravo delegata prijaviti staleškom судu, da protiv njega postupa.

§ 74. Nijedan delegat ne sme izostati sa skupštine, ako nije blagovremeno javio svoj izostanak društvu, da ono opunomoći i poslatje zamenika.

Sa sednice skupštine ne sme izostati ni jedan delegat bez pisnogopravdanja i dopuštanja predsednika. Predsednik objavljuje pre prelaza na dnevni red izostale delegate, koji se za to opravdali.

U slučaju otsustva sa sednice društvo mu ne sme isplatićti dnevnicu za one sednice, kojima nije prisustvovan i može delegata prijaviti staleškom судu zbog neredovnog vršenja organizacijske funkcije.

§ 75. Ako predsedništvo nađe da na skupštini, zbog odobrene odsutnosti, nije zastupan dovoljan broj delegata, ono može oglasiti, da se ovobreni odsutstva opozivaju.

§ 76. Punopravni članovi skupštine imaju pravo na naknadu putnih troškova i dnevnicice, kako to važi za državne činovnike.

Bez pristanka skupštine, dnevnicice se ne mogu povečavati.

§ 77. Svaki delegat može na svom izboru dati ostavku, ali to mora prijaviti najmanje 8 dana pre skupštine, da se može opunomočiti zamenika.

§ 78. Punomočni članovi skupštine dobiju od jedinice koju zastupaju naročito punomočje. Pored toga, moraju imati sa sobom člansku i činovničku legitimaciju.

§ 79. Skupštini pripada isključivo pravo da sebi održava red po svom predsedniku. Red se održava po rediteljskem odboru, komu se mora pokoravati svaki učesnik skupštine. Niko ne sme doći na skupštinu naročan.

Nečlanovi JUU nemaju prava prisustvovati skupštini, osim u slučajevima kada im je kao gostima to od predsedništva dopušteno.

Manifestacije pred zgradom, u dvorištu ili u dvorani bez pristanka predsedništva nisu dopušteni.

Članovima rediteljskog odbora nema prava davati naredenja niko osim predsednika skupštine preko predsednika rediteljskog odbora, a ovi članovi ne mogu od nikog drugoga primiti nikija naredenja.

Protiv narušitelja reda predaje predsedništvo skupštine prijave staleškom судu, da protiv njih postupa.

Clana banskega sveta Arko in Lavtižar sta govorila o velikih bremenih občin glede zidanja šol. Ban je nato odgovoril, da bo treba osnovati poseben fond, v katerega bodo sorazmerno prispevale občine na podlagi svojih dokladov, kakor tudi banovina, in iz katerega bi se podpirale posamezne občine, ki so zašle zaradi zidanja šol v težkoče. Na vprašanje, v kakšne namene je vnešena postavka 80.000 Din podpore za kulturno in državljansko vzgojo naroda, je pomočnik bana g. dr. Pirkmajer odgovoril, da je treba mladino v šolah vzgajati tudi v državljanskem smislu. Bilo je več tozadenvih tečajev in se je učiteljem dala možnost, da delujejo tudi v tem pogledu.

G. Birolla je predlagal, da naj se postavi ka za odkup umetnin in starin zviša od 40 na 100.000 Din. Član sveta g. Šofer pa je prosil za podporo, da se uredi popolnoma zapuščeno vojaško pokopališče v Strnišu pri Ptaju. G. podban je odgovoril, da je banska uprava dala posameznim občinam navodila glede oskrbovanja vojaških pokopališč in je tudi v polovici primerov nosila vse tozadenvne stroške. Na predlog, da se pomaga Narodnemu gledališču v Ljubljani s tem, da se mu dovoli brezplačen električni tok, je g. podban odgovoril, da se je treba zediniti z mestno občino, s katero obstaja pogodba glede cene toka.

B. s. g. Vidmar je predlagal, da se posveča nameščenju akademiske mladine vsa pažnja in da naj se ustanovi posebna akademска menza ter predlaga v to svrhu 50.000 Din. G. Arko je prosil, da naj banska uprava ukrene pri centralni vladi potrebne korake, da se ukinje odlok, ki zabranjuje meščansko-šolski mladini poset učiteljišča, ker je znano, da so baš meščansko-šolski otroci bili najboljši učenci na učiteljišču. G. podban je odgovoril da je banska uprava tozadenvno že poslala načrt na ministristvo za prosveto.

(Dalje prihodnjič)

delegat. Govornik može u stenografskem tekstu učiniti samo takve izmene koje se tiču redakcije, ne unoseči nove misli i razloge, niti izostavljujuči več izkazane.

Predsednik može stavljati svoje primetbe pored teksta kome ima nečto da napomene.

Ako dode do spora, onome, koji se žali, pripada pravo da sa 10 delegata, ki se skupština izabire izmedu punopravnih članova, na predlog predsedništva, utvrdi verodostojnost.

Posle 6 meseci ispravke nisu dopustive. Na glavnim skupštinama moraju se obvezno voditi stenografski zapisnici.

§ 86. Svo prepisku, spisak delegata i punopravnih članova skupštine, predloge društava, sve zapisnike in predloge te ostali zapisnici in materiali koji se tiče skupštine in njenog toka, mora čuvati nadležna organizacijska jedinica u svojoj arhivi.

§ 87. Svi propisi koji važe za delegate, važe i za ostale punopravne članove, ukoliko nije ovim poslovnikom drukčije odredeno.

§ 88. Skupštinski poslovnik može se promeniti jedino skupštinskim rešenjem na osnovu prethodnog opunomočenja delegata društava za pojedine izmene.

Splošne vesti

PRVI ZAČETKI BORBE ZA UEDINJENJE.

Pred 130. leti je dvignil Karadorde svoj meč in udaril po stoljetnem sovražniku, po Turkih. V Orašcu so se zbrali junaki trpini, ki niso mogli več prenašati krvoljčnosti turških tlačiteljev. V kratkem času so zavzeli Beograd, Smederevo, Požarevac in Šabac. V prihodnjih letih je osvobodil tudi ozemlje proti Nišu s Kraševcem in ozemlje proti Višegradi v Bosni. — Vse te kraje pa so Turki ponovno zavzeli.

Te prve borbe Karadorda so važne ne le za osvoboditev onega dela srbskega ozemlja izpod turškega jarma, marveč predstavljajo prvi začetek borbe za uedinjenje vseh Jugoslovanov.

Karadorde ni bil samo dober vojak, marveč je bil tudi dober diplomat. V dneh, ko sta ga junasť in sreča vodila od zmage do zmage, je postavil tezo rešiti vse Srbe izpod turškega jarma, a obenem je mislil tudi na svoje brate, ki so bili pod avstrijskim jarmom. V tem smislu je pisal tudi Napoleonu, kajti predvideval je zvezo z Ilirijo, ki je bila osnovana v isti dobi.

Dasi ni mogel Karadorde izvesti svoje zamisli, vendar je postavil temelje uedinjenju Jugoslaviji. Misel združitve so propagirali najboljši možje celokupnega našega naroda, in ideja jugoslovanstva se je širila in je postala vodilna ideja vsega narodnega pokreta. Nič več ni moglo ustaviti mogočnega vala, in bratske zveze naroda razdeljenega in zasužnjene pod tremi gospodarji, so postajale vedno močnejše.

Prišel je vnuček velikega borca Karađorda kralj Peter I. Veliki Osvoboditelj in povedel, skupno s svojim sinom našim kraljem Aleksandrom I., svoj narod čez Golgošo v svobodo. S tem je dovršil Karadordjevo zamisel — to je osnivanje uedinjene, velike, močne in edinstvene Jugoslavije.

POIZKUSNE ŠOLE ZA NOVI UČNI NAČRT V DRAVSKI BANOVINI.

S pričetkom šolskega leta 1933/34. so bile določene za preizkušnjo novega učnega načrta v dravski banovini sledče poizkusne šole:

Enorazrednice: Sv. Križ, srez Radovljica; Čadrež, srez Krško; Bevk, srez Maribor desni breg; Gradišče, srez Maribor levi breg; Jezer, srez Ljubljana zah. del; Šenožeti, srez Ljubljana vzh. del.

Dvorazrednice: Rateče, srez Radovljica; Kal, Črncava vas, Zameško, srez Krško; Lehen, srez Maribor desni breg, Sv. Duh na Ostem vrhu, srez Maribor levi breg; Rakitna, srez Ljubljana zah. del; Željmlje, srez Ljubljana vzh. del.

Trirazrednice: Lesce, Kropa (industrijski tip), srez Radovljica; Vel. Podlog, Bučka, srez Krško; Pragersko, srez Maribor desni breg; Zg. in Sp. Sv. Kungota, srez Maribor levi breg; Rudnik, srez Ljubljana vzh. del.

Štirirazrednice: Mošnje, srez Radovljica, Sp. Polščava, srez Maribor desni breg; Sveti Jurij, srez Maribor levi breg; Preserje, srez Ljubljana zah. del; Sv. Peter, srez Ljubljana vzh. del.

Petrazrednice: Srednja vas, srez Radovljica; St. Rupert, Sv. Križ, Krško, srez Krško; Slinica, srez Maribor desni breg; Preska, srez Ljubljana zah. del; Zalog, srez Ljubljana vzh. del.

Sestrazrednice: Boh. Bistrica, Jesenice, srez Radovljica; Št. Janž, Radče, srez Krško; Studenci (deska), srez Maribor desni breg; Sv. Vid, srez Ljubljana zah. del; Smarino, srez Ljubljana vzh. del.

Sedemrazrednice: Bled, srez Radovljica, Vič, srez Ljubljana zah. del; Sostro, srez Ljubljana vzh. del.

Osemrazrednice: Vrhnik, srez Ljubljana zah. del; Moste, srez Ljubljana vzh. del.

Vse navedene šole so morale proučiti tako novi učni načrt za osnovne šole, kakor tudi začasni učni načrt za višje narodne šole ter ga spraviti v sklad s tipom svoje šole. Iz tega razloga se obračam do navedenih šol — dodatno k svojemu zadnjemu tozadenvemu pozivu v »Učit. tovarišu« od 8. februarja — za sledče konkretno mišljenje:

1. Koliko odgovarja število učnih ur v novem učnem načrtu za osnovne, in v začasnom učnem načrtu za višje narodne šole ter kon-

kretne predloge za eventualne izpremembe. Eventualno krčenje učnih ur z ozirom na nizje organizirane šole — konkretni predlog.

2. Misljenje glede učnega gradiva pri vseh predmetih. Eventualni predlogi. Katera učna snov naj bi se obravnavala obsežnejše in katera v skrčenem obsegu, odnosno bi se jo moralno opustiti z ozirom na nižje organizirane šole.

3. Določbe, ki bi bile neobhodno potrebne za izvajanje načrta upoštevajo načrte in razmere. Enotna navodila, ki bi bila v tem ozirom potrebna.

4. Isto glede začasnega učnega načrta za višje narodne šole. Kakor sem informiran, ima sekcijski JUU za savsko banovino, tozadenvno prizavljen material posebej za kmetski tip osnovne, odnosno višje narodne šole ter za meščanski tip tozadenvnega šolstva.

Za načre razmire bodo podale svoje mišljenje najlažje gori omenjene poizkusne šole, ki so se v letošnjem šolskem letu poselj bogobile v nove učne načrte in bodo lahko izrazile svoje mišljenje na podlagi izkušenj v praksi. Iz tega razloga reflektira sekcijski v prvi vrsti na gradivo teh šol, ki ga bo uporabila za svoje predloge.

Prosim tovarišice in tovariše, da se odzovejo vabilu.

Ivan Dimnik.

Oddelek za učila

v Učiteljski tiskarni v Ljubljani

je odslej interesentom dostopen vsak delavnik od 8.—12. in od 14.—18. / Obiščite ga!

— Skupen koncert mlad. pevskih zborov. Do danes je prijavilo sodelovanje za skupen koncert ob priliku jubilejnega 100. nastopa Trboveljskega slavčka, ki se bo vršil 3. junija t. l. v Ljubljani 15 mladinskih pevskih zborov. Rok za prijavo na naslov tov. Suligoja v Trbovlje je do konca tega meseca; načre prejmejo vsi navodila. Za skupen nastop naj se Študira IV. Grbec »Greje in se smije« in »Snežinke« ter Adamičeve »Svatovske« (Belo-kranjska narodna). Vsa tri dela se nahajajo v 2. štev. Grlice. Zbrali smo namenoma zelo lažike, da jih bo zmogel vsak zbor.

— Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov. — Vsem tovarišicam in tovarišem sporočamo, da se je radi nastavitev šestih najpotrebnijih tovarišev konstituiralo na novo sledči odbor: predsednik Vojko Jagodič, tajnik Mirkko Kugler, tajnica I. Zofka Brečko, tajnica II. Vera Slap